

Statistik over brugen af handicapkompenserende ordninger og fleksjobordninger

Dato: 21-11-2022

Reference: mtn/Stab og Erhverv

Journalnr.: 22/10524

Med dette notat præsenteres en beskrivelse af målgruppen, statistik fra Norddjurs Kommune, herunder brugen af forskellige handicapkompenserende ordninger, samt et overblik over udviklingen i arbejdsstyrken visiteret til fleksjobordninger.

Nationale tendenser

Beskæftigelsen er lavere blandt mennesker med end uden handicap, og nedbringelsen af ledighed blandt målgruppen er et særskilt beskæftigelsespolitisk mål. I rapporten Handicap og beskæftigelse 2021 (VIVE, sep. 2022) (Herefter: VIVE) identificeres en positiv fremgang i 2021. Beskæftigelsesgabets mellem mennesker med og uden handicap har nemlig ikke været mindre siden 2008. Tilsvarende er andelen af mennesker med handicap uden for arbejdsstyrken den mindste siden 2008.

VIVE peger i den forbindelse på, at beskæftigelsesfremgangen delvist kan forklares med, at andelen af mennesker, der angiver, at de har et mindre handicap, er vokset over tid. Dette fordi denne delgruppe har højere beskæftigelse. I 2021 angav næsten hver fjerde 16-64-årige at have et handicap. Det svarer til flere end 800.000 personer. Cirka 300.000 af dem angiver, at de har et større handicap. Andelen af mennesker med mindre handicap udgør dermed langt over halvdelen af den samlede gruppe i befolkningen.

Målgruppen: Mennesker med handicap

FN's definition af mennesker med handicap lyder:

"Mennesker med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre"

Definitionen understreger, at målgruppen ikke kan samles i én jobcenter-kategori. Eksempelvis er fleksjob medtaget som indikator i dette notat, men samtidigt skal der gøres opmærksom på, at det, ifølge VIVE's undersøgelse, blot er 15 % af de beskæftigede mennesker med handicap, der har et fleksjob. 80 % af de beskæftigede mennesker med handicap har derimod ordinært arbejde. Med en forsigtig antagelse om at samme fordeling gør sig gældende i Norddjurs Kommune, må der, ud af de 21.842¹ 16-64-årige i kommunen, være omkring 5.460 med handicap, hvoraf ca. 4.360 er i ordinær beskæftigelse.

Ordninger

Ved de handicapkompenserende ordninger forstås fire ordninger, der er beskrevet i henholdsvis lov om kompensation til handicappede i erhverv og i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det drejer sig om følgende:

- Hjælpebidrag
- Personlig assistance
- Fortrinsadgang
- Løntilskud til nyuddannede med handicap (isbryderordningen).

Følgende ordninger kan også være relevante for personer med funktionsnedsættelse:

---

¹ Hentet fra statistikbanken 30. november 2022.

- Fleksjob
- Revalidering
- Job med løntilskud for førtidspensionister
- § 56 aftale (refusion til arbejdsgiver fra 1. sygedag)
- Mentor

Præsentation af statistik

Forvaltningen har valgt at fremhæve statistik over brugen af de to handicapkompenserende ordninger hjælpemidler og personlig assistance samt § 56 aftaler og fleksjob, fordi det vurderes, at disse samlet set indikerer, hvordan det ser ud på området i Norddjurs Kommune generelt.

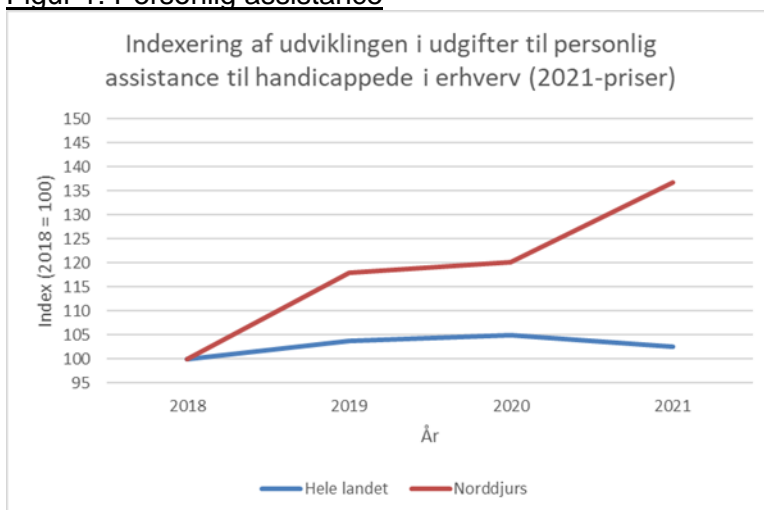
Tabel 1: Hjælpemidler

Hjælpemidler til aktiverede kontanthjælpsmodtagere m.v. og ikke-forsikrede beskæftigede (i 1.000 kr., 2021 priser)			
Område	2020	2021	Procentvis udvikling
Hele landet	30.525	33.074	108,4
Norddjurs	354	742	209,7

Kilde: Jobindsats.dk, den 10. oktober 2022.

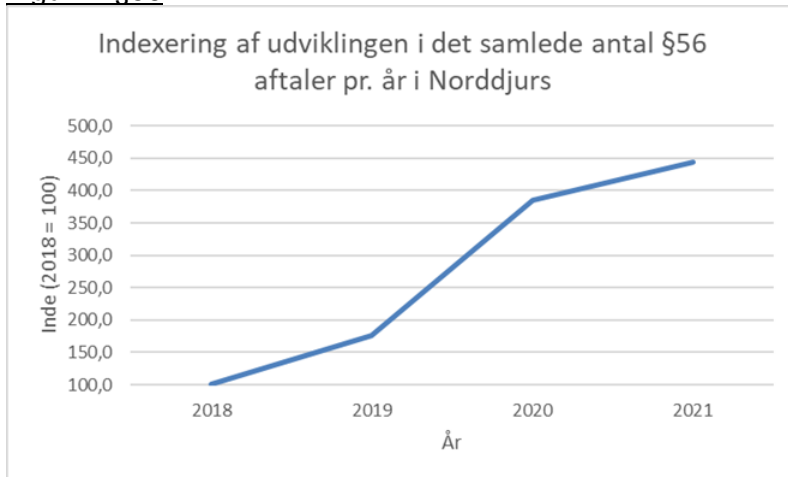
Tabel 1 viser en fordobling af bevilgede hjælpemidler som enkeltstående fra 2020 til 2021 i Norddjurs Kommune. Dette afviger fra tendensen på landsplan, hvor den procentvise udvikling ligger på 8,4 %. Tabellen viser ikke, om der er tale om et hjælpemiddel, der er anvendt som kompensation for et handicap og hvilket handicap. Det giver derfor ikke et nøjagtigt billede af hjælpemidler bevilliget til mennesker med handicap, men det tegner et billede af, at Norddjurs Kommune har en relativ større stigning i antallet af borgere, der får bevilliget hjælpemidler, end resten af landet. Dette passer til det bevidste valg om at bruge hjælpemidler som supplement og erstatning til de øvrige ordninger, og som alternativ til ledighed eller nedslidning.

Figur 1: Personlig assistance

Kilde: Jobindsats.dk, den 10. oktober 2022.

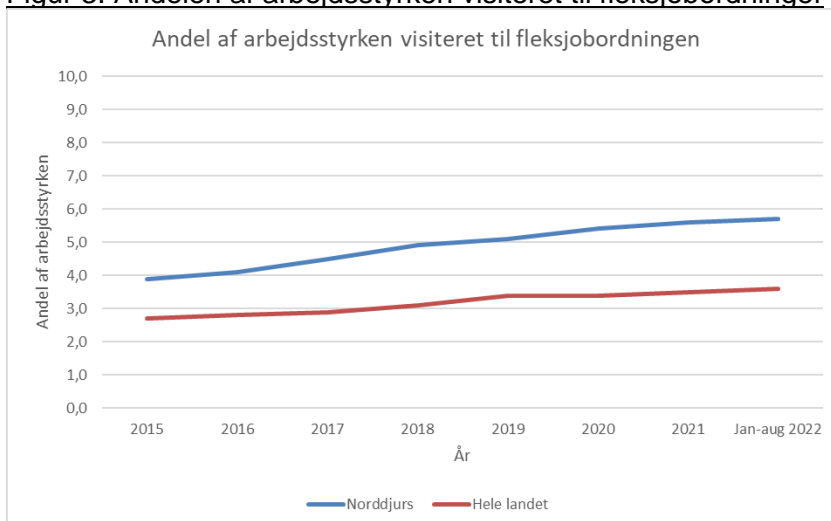
Figur 2: §56

Kilde: Fasit, 18. november 2022.

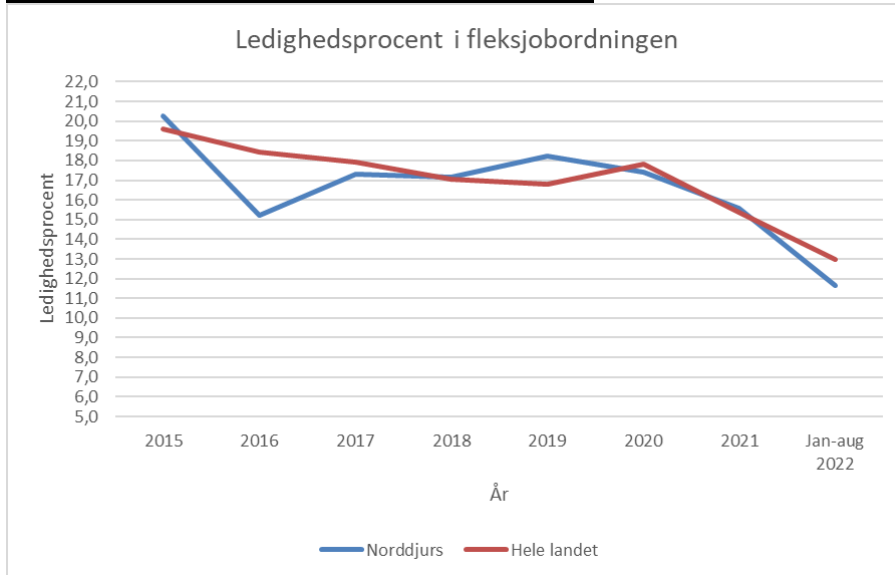
Ovenstående figur 1 og 2 viser udviklingen i brugen af to forskellige kompenserende ordninger, det drejer sig om hhv. personlig assistance og § 56 aftaler. Overordnet set viser figurerne, at Norddjurs Kommune har anvendt de to ordninger i stigende grad siden 2018. Figur 1 viser, at brugen af personlig assistance i Norddjurs Kommune har været stigende siden 2018, hvor vi i 2021 så en procentvis stigning på 36,8 %. Landsgennemsnittet har derimod ligget nogenlunde stabilt siden 2018. Ligeledes ser vi en procentvis stigning på 344 % i brugen af §56 i Norddjurs Kommune siden 2018, pr. 18. november er der 232 aktive §56 aftaler.

Figur 3: Andelen af arbejdsstyrken visiteret til fleksjobordningen

Kilde: Jobindsats.dk, den 10. oktober 2022

Figur 4: Ledighedsprocent i fleksjobordninger

Kilde: Jobindsats.dk, den 10. oktober 2022

Udviklingen i andelen af arbejdsstyrken visiteret til fleksjobordningen i hhv. Norddjurs Kommune og på landsplan i 2018-2021 viser, at kommunen afviger fra landsgennemsnittet. Selvom mennesker med handicap ikke udelukkende repræsenteres i arbejdsstyrken visiteret til fleksjobordninger, bekræfter grafen det faktum, at personer med kortvarig eller ingen uddannelse i højere grad forlader arbejdsmarkedet helt eller delvist før tid. Da Norddjurs Kommune har en overvægt af ikke-uddannede og kortuddannede er dette forventeligt. Udviklingen skal også ses i lyset af en tidligere politik, hvor de berørte borgere ofte gik (passive) på ydelsen i en årrække. Bevægelsen har med andre ord samme årsag som den stigende grad af førtidspension i samme periode.

Det er derimod bemærkelsesværdigt, at ledigheden i gruppen er faldet fra et højt niveau ift. landsplan til et niveau under landsplan. Dette indikerer, at Norddjurs samlet set er et rummeligt arbejdsmarked.

I denne sammenhæng er det også værd at fremhæve, at VIVE's rapport viser, at den positive sammenhæng mellem uddannelse og beskæftigelse tyder på at være mest udtalt for mennesker med handicap. Et stigende uddannelsesniveau forklarer nemlig 30 procent af stigningen i beskæftigelsesandelen fra 2008 til 2021, når det gælder mennesker med handicap, mod kun 19 procent, når det gælder mennesker uden handicap. Norddjurs Kommune har en lavere ledighed blandt målgruppen, og samlet set et lavere uddannelsesniveau end resten af landet, hvilket tyder på 1) at virksomhederne tager et højt socialt ansvar, og 2) at kommunen yder en effektiv indsats.

I forbindelse med brugen af fleksjobordninger, kan det også være opmærksom på, at VIVE har identificeret, at mennesker med handicap i fleksjob oplever, det, at være i fleksjob, som en barriere for jobmobilitet i højere grad end de mennesker med handicap, der befinder sig i ordinært arbejde.

Den fremhævede statistik viser generelt, at Norddjurs Kommune i stigende grad visiterer borgere med funktionsnedsættelser til fleksjob, eller søger dem fastholdt på arbejdsmarkedet ved bevillinger i handicapkompenserende ordninger. Det har den fordel, at disse borgere på den ene side er sikret forsørgelse, og på den anden side kan forblive en del af arbejdsstyrken og opretholde tilknytningen til arbejdsfællesskaber. Dette skal ses i sammenhæng med, at den oprydning af gamle og passive sager, der blev påbegyndt i 2018, endnu ikke er afsluttet.

